

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-12-20 Nr. 429-249
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. kovo 1 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Būsto draudimo sutartis (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*), ir jame esantis kilnojamas turtas. Draudimo sutartis sudaryta Būsto draudimo taisyklių Nr. TBD-20191 (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2024 m. rugsėjo 10 d. pareiškėjas pranešė draudikui, kad 2024 m. rugsėjo 9 d. kilęs viesulas apgadino lauko markizę, pažeidė jos rėmą bei audinį (toliau – Įvykis).

2024 m. rugsėjo 19 d. draudikas priėmė sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, remdamasis tuo, kad Įvykis neatitinka draudžiamąjo įvykio apibrėžimo, t. y. draudžiamajam įvykiui taikomo vėjo stiprumo kriterijaus.

2024 m. rugsėjo 19 d. pareiškėjas paprašė draudiko iš naujo persvarstyti žalos bylą.

2024 m. rugsėjo 25 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad laukia atsakymo į pretenziją, bei pateikė draudikui dviejų specialistų parengtus markizės efektų aktus ir markizės kokybės sertifikatą.

2024 m. rugsėjo 30 d. draudikas, atsakydamas pareiškėjui, nurodė, kad pakartotinai įvertinus bylą sprendimas nėra keičiamas.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas kėlė draudikui reikalavimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam turtui padarytą žalą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Draudikas paaiškino, kad surinkti duomenys nepagrindžia, jog Įvykio metu vėjo greitis būtų pasiekęs 18 m/s ar daugiau, kaip tai numatyta Taisyklėse, taip pat nėra įrodymų, kad būtų pažeistas draudimo vietoje ir greta jos esantis turtas, todėl draudikas, vadovaudamasis Taisyklėmis, neturi pagrindo šio Įvykio pripažinti draudžiamuoju.

Draudikas atkreipė dėmesį, kad, remiantis pareiškėjo pateikta markizės eksploatacinių savybių deklaracija, markizė yra atspari tik vėjo apkrovoms iki 48 paskalių (Pa), tai reiškia, kad vėjo greitis siekia apie 8,8 m/s.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad neturi pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo dėl Įvykio mokėti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų

vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio pareiškėjo patirtus nuostolius, pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal šalių sudarytos Draudimo sutarties sąlygas draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino įvykį nedraudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštaruoja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose¹.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko priimtą draudimo rizikos laipsnį². Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)³.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktą įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad įvykis įvyko 2024 m. rugsėjo 9 d., kai, kaip teigia pareiškėjas, kilus viesului buvo apgadinta lauko markizė.

Vertinant įvykio požymius Draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad Draudimo sutartyje nurodyta, jog gyvenamasis namas ir jame esantis kilnojamas turtas buvo apdrausti draudimo variantu „IF namai“. Taisyklėse nustatyta, kad pagal šį draudimo variantą draudžiama nuo staiga ir netikėtai atsitikusių įvykių dėl šių rizikų: ugnis, vanduo, gamtinės jėgos, potvynis, vagystė ir vandalizmas, automobilio atsitrenkimas, stiklo dūžis, viršįtampiai, laikino būsto nuoma, pagalba namuose.

Pareiškėjas pranešime apie įvykį draudikui nurodė, kad lauko markizė buvo sugadinta kilus viesului (t. y. dėl stipraus vėjo poveikio), todėl svarbu įvertinti, ar įvykio aplinkybės atitinka Taisyklėse įtvirtintus draudžiamąjo įvykio „audra“ kriterijus.

Taisyklių skyriaus „Draudžiamieji įvykiai“ 16 punkte kaip draudžiamasis įvykis nurodyta audra – stiprus vėjas, kai vėjo greitis 18 m/s.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos 2024 m. rugsėjo 30 d. Pažymą apie hidrometeorologines sąlygas Nr. (5.58-10 Mr)-B8-2098 (toliau – Pažyma), kurioje nurodoma, kad artimiausioje įvykio vietai meteorologinėje stotyje 2024 m. rugsėjo 9 d. fiksuotas maksimalus vėjo greitis buvo 15,8 m/s. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad įvykio administravimo metu surinkti draudimo vietai artimiausios meteorologinės stoties užfiksuoti duomenys apie vėjo stiprumą nepatvirtino įvykio požymių atitikties draudžiamąjo įvykio „audra“ kriterijams.

Atskirai pasisakytina dėl aplinkybės, kad Pažymoje nurodytos hidrometeorologinės

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

sąlygos buvo fiksuotos ne įvykio vietovėje, esančioje (*duomenys neskelbtini*), o artimiausioje nuo įvykio vietovės meteorologinėje stotyje, šiuo atveju – Klaipėdos meteorologijos stotyje, kuri, draudiko teigimu, nuo įvykio vietos yra nutolusi apie 5,6 km.

Taisyklių 24 punkte nustatyta, kad jeigu arti draudimo vietos nėra hidrometeorologinės stoties ir dėl to negalima nustatyti, ar įvyko draudžiamasis įvykis (audra ar liūtis), laikoma, kad draudžiamasis įvykis įvyko, jeigu toje vietovėje padaryta panašių nuostolių kitiems geros būklės pastatams. Todėl, nors arčiausiai draudimo vietos esančios meteorologinės stoties duomenys nepatvirtino draudžiamąjo įvykio „audra“ kriterijus atitinkančio vėjo stiprumo, tačiau, vertinant, ar įvykio požymiai atitinka draudžiamąjo įvykio sąlygas, svarbu taip pat nustatyti, kokius duomenis draudiko atstovė UAB „Smart claims“ surinko per sugadinto turto ir draudimo vietos apžiūrą.

Draudiko pateiktas 2024 m. rugsėjo 13 d. UAB „Smart claims“ surašytas Turto apžiūros aktas (toliau – Turto apžiūros aktas) ir turto apžiūros metu darytos nuotraukos patvirtina, kad aplinkiniai objektai, tokie kaip kiti pastatai, tvoros, vazonai su gėlėmis ir kiti statiniai, nebuvo pažeisti vėjo. Vertintina, kad jeigu vėjas įvykio metu būtų buvęs tokio stiprumo, jog pažeistų markizės konstrukcijas ir nuplėštų audinį, tikėtina, kad jis būtų sukėlęs žalą ir kitiems aplinkiniams objektams, ypač lengvai pajudinamiems ar nepritvirtintiems daiktams, tokiems kaip gėlių vazonai, lauko baldai ar kiti smulkesni aplinkos elementai.

Pažymėtina, kad Turto apžiūros akte nebuvo užfiksuota jokių aplinkybių apie žalą kitiems draudimo vietoje esantiems objektams. Dėmesys atkreiptinas į tai, kad su Turto apžiūros akte nurodytais duomenimis sutiko, kad Turto apžiūros akte nurodyta informacija yra teisinga, patvirtino bei šį dokumentą pasirašė pareiškėjo atstovė (*duomenys neskelbtini*). Be to, pareiškėjas nei draudikui teiktoje pretenzijoje, nei kreipimesi į Lietuvos banką neginčijo draudiko atstovo atliktos draudimo vietos apžiūros duomenų teisingumo ir nenurodė jokių aplinkybių apie dėl audros sugadintą kitą turtą. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, nėra pagrindo abejoti draudiko atstovės UAB „Smart claims“ atliktos apžiūros duomenų pagrindu parengtos išvados, kad žala kitam turtui nebuvo padaryta, teisingumu.

Draudikas ginčo bylos nagrinėjimo metu nurodė, jog, patikrinus tuo pačiu laikotarpiu užregistruotus įvykius Klaipėdos mieste ir rajone, panašių žalų, kurias būtų sukėlęs stiprus vėjas, taip pat nebuvo užfiksuota. Draudikas pateikė savo teiginius patvirtinančius įrodymus, iš kurių matyti, kad laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 2 d. iki rugsėjo 10 d. buvo užregistruota 19 įvykių, iš kurių tik pareiškėjo registruotas įvykis nurodytas kaip galimai kilęs dėl gamtinės jėgos poveikio. Todėl, remiantis draudiko pateiktais įrodymais, nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjo nurodytu laikotarpiu, kada įvyko įvykis, greta draudimo vietos esantiems pastatams buvo padaryta panašių nuostolių, kuriuos lėmė Taisyklėse draudžiamąjo įvykio „audra“ kriterijus atitinkantis stiprus vėjas.

Nors pareiškėjas draudikui pateikė lauko markizės defektų aktus, kuriuose kaip galima lauko markizės pažeidimų priežastis nurodytas stiprus vėjas, tačiau dėmesys atkreiptinas į tai, kad pateikta markizės eksploatacinių savybių deklaracija pagrindžia, jog markizės atsparumas vėjo apkrovoms yra įvertintas kaip *Class 1* (48 Pa), t. y. produktas atlaiko vėjo apkrovą tik iki 48 paskalių (Pa), t. y. vėjo greitis siekia apie 8,8 m/s. Taigi, vertintina, kad pagal savo savybes lauko markizė galėtų būti pažeista net ir esant nestipriam vėjui, t. y. tokiam vėjui, kuris pagal Taisykles neatitinka „audros“ kriterijų.

Be to, pareiškėjo pateiktuose defektų aktuose buvo vertintos tik turto sugadinimo dėl galimo vėjo poveikio aplinkybės, nevertinant, ar turto sugadinimas atitinka Taisyklėse nustatytus draudžiamąjo įvykio „audra“ požymius. Kaip minėta, draudiko atstovės UAB „Smart claims“ atliktos apžiūros metu buvo užfiksuotos aplinkybės, susijusios su draudimo vietos būkle po įvykio, jos yra reikšmingos vertinant įvykio požymių atitiktį draudžiamąjo įvykio kriterijams. Vien aplinkybė, kad defektų aktuose yra nurodytas vėjo poveikis apdraustam turtui (nevertinant žalos pobūdžio atitikties draudžiamąjo įvykio sąlygoms), nepatvirtina, kad žala buvo padaryta dėl draudžiamąjo įvykio kriterijus atitinkančio stipraus vėjo (audros). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo pateikti įrodymai nenuginčija draudiko atstovės UAB „Smart claims“ atliktos apžiūros pagrindu padarytų išvadų, kad žala apdraustam turtui negalėjo būti padaryta dėl draudžiamąjo įvykio kriterijus atitinkančio stipraus vėjo.

Pažymėtina, kad Taisyklių dalies „Bendri nedraudžiamieji įvykiai“ 73 punkte nustatyta, kad nedraudžiama nuo įvykių, kurie neatitinka draudžiamųjų įvykių apibrėžimų.

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti duomenys įrodo, kad įvykis neatitinka Taisyklių 16 punkte nurodyto draudžiamąjo įvykio apibrėžimo. Iš bylos duomenų matyti, kad Pažymoje nurodyta informacija nepagrindžia, jog įvykio metu vėjo greitis siekė 18 m/s ar

daugiau, iš Turto apžiūros akto ir prie jo pridedamų Įvykio vietos nuotraukų nėra pagrindo vertinti, kad dėl vėjo būtų pažeistas kitas aplinkinis turtas, be to, markizės eksploatacinių savybių deklaracija įrodo, kad markizė pagal savo savybes nėra atspari didesnėms vėjo apkrovoms. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas nepateikė jokių kitų įrodymų, galinčių nuginčyti draudiko pateiktą meteorologinių duomenų ir jo atstovės atliktos draudimo vietos apžiūros pagrindu parengtų išvadų, kad žala apdraustam turtui negalėjo būti padaryta dėl draudžiamąjo įvykio kriterijus atitinkančio stipraus vėjo.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei Draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas priėmė pagrįstą sprendimą, kad neįvyko Draudimo sutartyje numatytas draudžiamasis įvykis, dėl to draudikas neturi pareigos mokėti draudimo išmokos, atlyginančios dėl Įvykio pareiškėjo patirtus nuostolius, todėl pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir dėl Įvykio išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam turtui padarytą žalą, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis